

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Менеджмент природоохоронної діяльності»
Компонента освітньої програми – вибіркова (3 кредити)

Освітньо-професійна програма	Географія
Спеціальність	106 Географія
Галузь знань	10 Природничі науки
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Мова навчання	українська
Профайл викладача (-ів)	Наконечний К.П., кандидат географічних наук, доцент кафедри економічної географії та екологічного менеджменту https://ecogeo.cv.ua/%d0%bd%d0%b0%d0%ba%d0%be%d0%bd%d0%b5%d1%87%d0%bd%d0%b8%d0%b9-%d0%ba%d0%be%d1%81%d1%82%d1%8f%d0%bd%d1%82%d0%b8%d0%bd-%d0%bf%d0%b5%d1%82%d1%80%d0%be%d0%b2%d0%b8%d1%87/
Контактний тел.	+380500215786
Е-mail:	k.nakonechny @chnu.edu.ua
Сторінка курсу в Moodle	https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=2464
Консультації	вівторок з 11.30 до 12.30

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна «Менеджмент природоохоронної діяльності» - один з важливих курсів системи екологічної освіти й виховання, покликаний сформувати у майбутніх вчителів екологічну свідомість, навчити застосовувати знання з управління природоохоронною діяльністю для екологічного виховання школярів, а також у практичній діяльності з охорони навколишнього природного середовища..

Мета навчальної дисципліни: формування у студентів компетентності щодо сучасних моделей екологічного менеджменту, закласти основи з теорії та практики управління природокористуванням і природоохоронною діяльністю, прийняття управлінських рішень у системі забезпечення збалансованої діяльності суб'єктів господарювання.

НАВЧАЛЬНИЙ КОНТЕНТ ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

Змістовий модуль 1. Місце менеджменту природоохоронної діяльності в системі наук про людину і природу	
Тема 1.	Предмет зміст та завдання дисципліни менеджмент природоохоронної діяльності. Сутність природоохоронної діяльності та заходів. Організаційне забезпечення управління природоохоронною діяльністю. Організація та управління природоохоронною діяльністю

Тема 2.	Управління природоохоронною діяльністю. Принципи управління природоохоронною діяльністю. Функції управління у природоохоронній сфері. Методи управління природоохоронною діяльністю
Тема 3.	Економічний розвиток та екологічний фактор. Техногенний тип економічного розвитку. Зовнішні ефекти і суспільні інтереси
Тема 4.	Сутність та критерії сталого розвитку. Місце України в контексті переходу до сталого розвитку. Цілі, принципи та завдання сталого розвитку. Стратегічні дії для запровадження сталого розвитку
Змістовий модуль 2. Головні інструменти у сфері менеджменту природоохоронної діяльності	
Тема 5.	Адміністративні важелі у сфері менеджменту природоохоронної діяльності. Екологічне ліцензування. Екологічне нормування і стандартизація. Екологічна сертифікація. Екологічна експертиза
Тема 6.	Екологічний менеджмент. Сутність понять "управління" та "менеджмент". Екологічний менеджмент. Системний підхід у дослідженні екологічного менеджменту. Міжнародні стандарти ISO-14001 та їх адаптація в Україні
Тема 7.	Економічні інструменти у сфері менеджменту природоохоронної діяльності. Оцінка зарубіжного досвіду. Екологічне оподаткування. Цінові інструменти. Економічне симулювання раціонального природокористування
Тема 8.	Інструменти екологічно зорієнтованого управління підприємством. Екологічна сертифікація як інструмент екологічного управління. Екологічне маркування. Сутність та критерії екологічного маркування. Типи екологічного маркування. Екологічний знак в Україні. Екологічний аудит у системі екологічного управління. Екологічна експертиза як інструмент оцінювання антропогенного впливу на довкілля. Екологічні інновації як засіб ефективного розвитку підприємництва

ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ, ФОРМИ ТА МЕТОДИ НАВЧАННЯ

У процесі вивчення навчальної дисципліни використовуються методи навчання

- словесні методи (лекція, дискусія, бесіда, консультація тощо)
- практичні методи (практичні завдання)
- наочні методи (презентації результатів виконаних завдань, ілюстрації, відеоматеріали, тощо)
- робота з інформаційними ресурсами: з навчально-методичною, науковою, нормативною літературою та інтернет-ресурсами
- самостійна робота над індивідуальним завданням
- та інші традиційні та інноваційні методи навчання

ФОРМИ Й МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ТА ОЦІНЮВАННЯ

Поточний контроль: усне та письмове опитування, тестування, есе, творча робота, проект, презентація та ін.

Підсумковий контроль – залік.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінювання програмних результатів навчання здобувачів освіти здійснюється за шкалою європейської кредитно-трансферної системи (ECTS).

Кількість балів за кожний навчальний елемент виводиться із суми поточних видів контролю (опитування, тестування, розв'язанні практичних завдань, виконанні завдань самостійного опрацювання). Кількість балів за змістовий

модуль дорівнює сумі балів, отриманих за навчальні елементи даного модуля. Максимальна кількість балів складає: за 1 модуль – 30 балів (20 балів за участь у практичних заняттях, з яких 5 балів – самостійна робота; 10 балів – контрольна робота); 2 модуль – 30 балів (20 балів за участь у практичних заняттях, з яких 5 балів – самостійна робота; 10 балів – контрольна робота).

Семестровий (підсумковий) контроль проводиться у формі заліку з врахуванням балів (оцінок) отриманих за два модулі. Залік проводиться в усній формі. Загальна сума балів, яку може отримати студент – 40 балів.

ПОЛІТИКА ЩОДО АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Дотримання політики щодо академічної доброчесності учасниками освітнього процесу при вивченні навчальної дисципліни регламентовано такими документами: «Етичний кодекс Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» https://www.chnu.edu.ua/media/jxdfs0zb/etychnyi-kodeks-chernivets_koho-natsionalnoho-universytetu.pdf «Положенням про виявлення та запобігання академічного плагіату у Чернівецькому національному університету імені Юрія Федьковича» <https://www.chnu.edu.ua/media/n5nbzwwgb/polozhennia-chnu-pro-plahi-at-2023plusdodatku-31102023.pdf>

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

(покликання на електронні ресурси до навчальної дисципліни)

1. ДСТУ ISO 14001-2006 «Системи екологічного керування – Вимоги та настанови щодо застосування» [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://www.normativ.com.ua>.
2. ДСТУ ISO 14004-2006 «Системи екологічного керування – Загальні настанови щодо принципів управління, систем та засобів забезпечення» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.normativ.com.ua>.
3. ДСТУ ISO 19011-2003 «Настанови щодо здійснення аудитів систем управління якістю і (або) екологічного управління» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.normativ.com.ua>.
4. ДСТУ ISO 14020-2003 «Екологічні маркування та декларації. Загальні принципи» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.normativ.com.ua>.
5. ДСТУ ISO 14021-2002 «Екологічні маркування та декларації. Екологічні самодекларації (екологічне маркування типу II)» [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://www.normativ.com.ua>.
6. ДСТУ ISO 14024-2002 «Екологічні маркування та декларації. Екологічне маркування типу I. Принципи та методи» [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://www.normativ.com.ua>.
7. ДСТУ ISO/TR 14025:2002 «Екологічні маркування та декларації. Екологічні декларації типу III» [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://www.normativ.com.ua>.
8. ДСТУ ISO 14031:2004 «Екологічне керування. Настанови щодо оцінювання екологічної характеристики» [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://www.normativ.com.ua>.
9. ДСТУ ISO/TR 14032:2004 «Екологічне керування. Оцінювання екологічної характеристики. Приклади» [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://www.normativ.com.ua>.
Основи екологічного менеджменту 140
10. ДСТУ ISO 14040-2004 «Екологічне керування. Оцінювання життєвого циклу. Принципи і структура» [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://www.normativ.com.ua>.
11. ДСТУ ISO 14041-2004 «Екологічне керування. Оцінювання життєвого циклу. Визначення цілі й сфери застосування інвентаризації» [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://www.normativ.com.ua>.

12. ДСТУ ISO 14050-2004 «Екологічне керування. Словник термінів» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.normativ.com.ua>.

Детальна інформація щодо вивчення курсу «Менеджмент природоохоронної діяльності» висвітлена у робочій програмі навчальної дисципліни (покликання на робочу програму навчальної дисципліни, що розміщена на сайті кафедри)